

Zpráva z konzultací VII. cyklu Strukturovaného dialogu s mládeží

Národní pracovní skupina
pro Strukturovaný dialog
s mládeží

**STRUKTUROVANÝ
DIALOG S MLÁDEŽÍ** ”
NAKOUSNI, ŘEŠ, JEDNEJ!

KONTEXT

Strukturovaný dialog s mládeží podporuje zájem mladých lidí o veřejné dění i o jejich nejbližší okolí. Cílem Strukturovaného dialogu je zajistit, aby mladí lidé vyjadřovali své názory a postoje a aby jejich myšlenky byly skutečně slyšet. Pokud nebude mladým lidem dění v jejich okolí lhostejné, mohou ho ovlivnit: a třeba se i podílet na politických procesech na místní, národní i evropské úrovni.

Strukturovaný dialog je také prostředkem politického a občanského vzdělávání ve smyslu poznávání, jak rozhodování funguje. Je striktně apolitický a z pohledu politických postojů vyvážený.

KONZULTACE

Každých 18 měsíců má Strukturovaný dialog nová témata. Na dané téma pořádáme debaty, přednášky s diskusemi, workshopy, dotazníková šetření, soutěže a různé jiné akce ve školách, v zájmových organizacích, v knihovnách a kavárnách i ve veřejném prostoru. Dobrovolníci pořádají akce v regionech. Dohromady pak vznikají zprávy s doporučeními pro politiky na radnicích i parlamentu.

Tématem VII. cyklu konzultací Strukturovaného dialogu je **„Vytváření příležitostí pro mládež“** se třemi podtématy:

- Kvalitní práce s mládeží
- Kvalitní zaměstnání pro všechny
- Rozvoj potenciálu mládeže z venkovských oblastí

NÁRODNÍ PRACOVNÍ SKUPINA PRO STRUKTUROVANÝ DIALOG S MLÁDEŽÍ

"Národní pracovní skupina pro Strukturovaný dialog s mládeží usiluje o zavedení kvalitního strukturovaného dialogu mezi tvůrci politik a mladými lidmi jakožto běžné součásti veřejné diskuze v České republice. Dialog má probíhat ve fázi příprav, realizace i hodnocení politik. Cílem je zajištění kvalitní participace mladých lidí na veřejném dění, které se mladých lidí dotýká."

Úkoly Národní pracovní skupiny

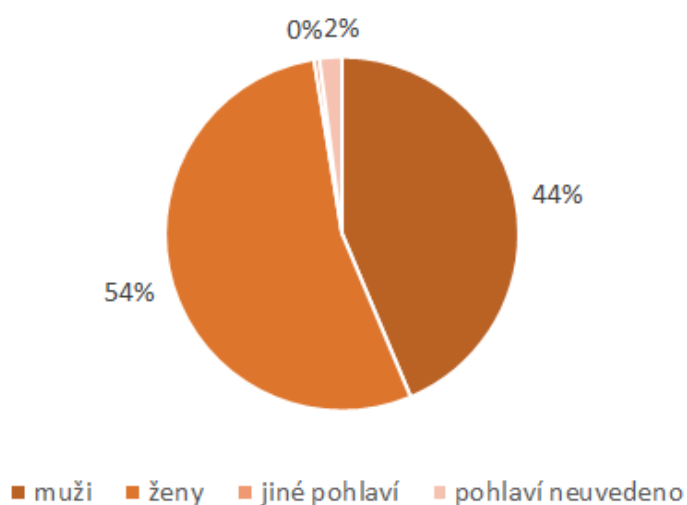
- Naplňování závazků České republiky vůči Evropské unii v oblasti strukturovaného dialogu s mladými lidmi a organizacemi dětí a mládeže.
- Naplňování potřeb realizace národní politiky mládeže v České republice.
- Podle Koncepce podpory mládeže na období 2014 – 2020 (Koncepce) zajišťuje Národní pracovní skupina důsledné zapojení mladých lidí do rozhodovacích procesů v oblasti implementace a vyhodnocení Koncepce.
- Příprava Národních zpráv pro potřeby Strukturovaného dialogu EU s mládeží a dalších dokumentů pro potřeby české politiky mládeže (k prosazování získaných doporučení, k hodnocení Koncepce, jako podklad pro Evropské konference mládeže, jednání Pracovní skupiny pro mládež, Usnesení Rady ministrů EU, Komory mládeže, podvýborů pro mládež Parlamentu ČR apod.).
- Národní pracovní skupina koordinuje konzultační procesy s mládeží a dotčenými aktéry v oblasti politiky mládeže.

Členové Národní pracovní skupiny:

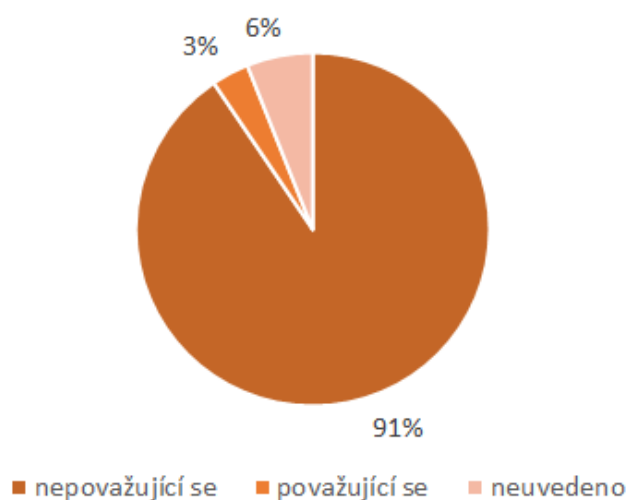
- Česká rada dětí a mládeže
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- Dům zahraniční spolupráce
- Ministerstvo vnitra (Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy)
- Národní parlament dětí a mládeže
- Sdružení pracovníků domů dětí a mládeže v ČR

ZPRÁVA V ČÍSLECH

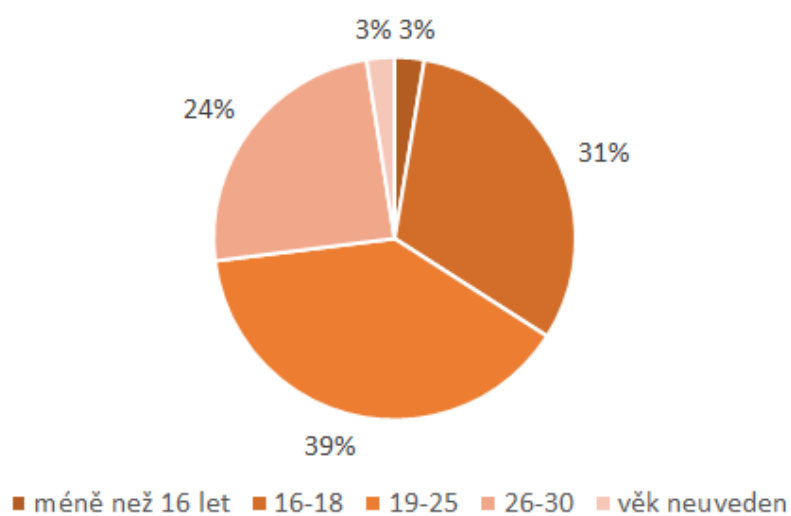
Pohlaví

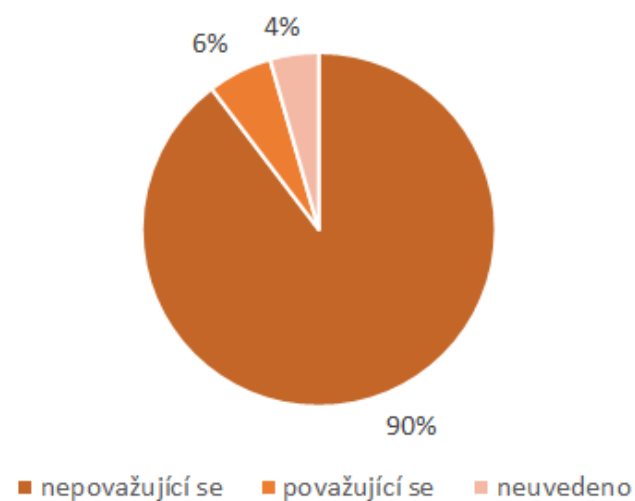
Etnické menšiny

Věk

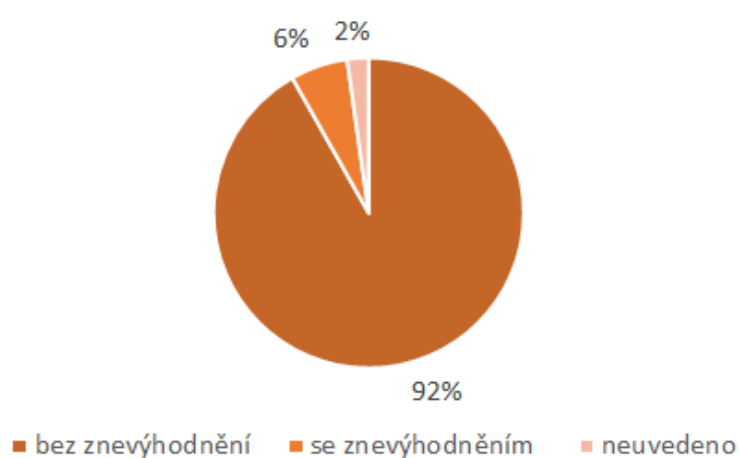

Náboženské menšiny

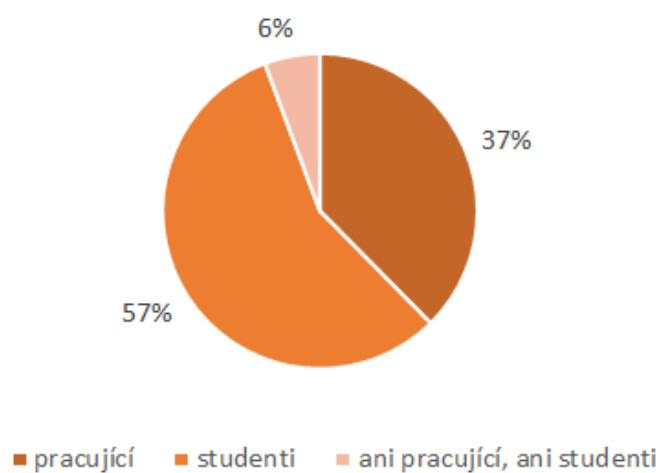

1643
zapojených
mladých
lidí

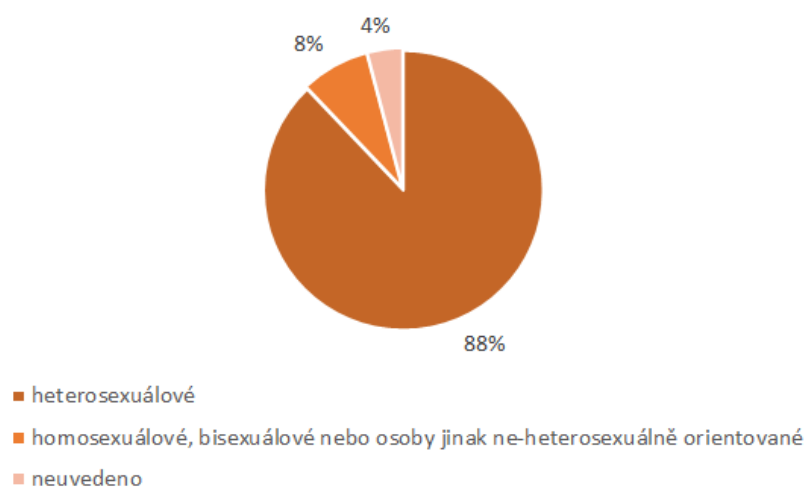
Osoby s/bez znevýhodnění

Práce/studium

Sexualita

Život na venkově

02 Kvalitní zaměstnání pro všechny

JAKÁ OPATŘENÍ A KROKY PODNIKNOT, ABYCHOM NAPLNILI CÍL MLÁDEŽE #7 KVALITNÍ ZAMĚSTNÁNÍ PRO VŠECHNY MLADÉ LIDI?

Podle mladých lidí je nejdůležitější pro zajištění kvalitního zaměstnání dostatečná příprava na pracovní život. Připravovat by se měli hlavně během studia, a to jak teoreticky, tak prakticky. Často uváděnou potřebou byla praxe při studiu.

Praxe během studia by mladým lidem sloužila jako zdroj pracovních zkušeností, které jsou důležité pro získání práce. Praxi by si chtěli zajistit i certifikáty a osvědčení pro budoucí zaměstnavatele. Mimo to by se rádi více setkávali s lidmi z praxe, aby získali objektivní informace o oborech, například všechna pozitiva a negativa vybraného povolání. Tak by si také zajistili kontakty s potencionálními zaměstnavateli. Mladí lidé se obávají problémů s nedostatkem pracovních míst a problémů s nedostatečnou praxí pro přijetí do zaměstnání.

Od studia mladí lidé očekávají, že jim pomůže připravit se na pracovní život i po praktické stránce. Uvítali by například nácvik na pracovní pohovor, kurzy věnované životu zaměstnance nebo pomoc při získávání zaměstnání, například tím, že jim škola zprostředkuje kontakty v oboru. Škola by jim ale mohla také pomoci nabídkou brigád v jejich oboru. Hodně respondentů si stěžuje na špatné pracovní podmínky během práce při studiu.

Rádi by se také učili více praktických dovedností v jednotlivých školních předmětech. Například v hodinách informačních technologií by chtěli více pracovat s reálnými nástroji, které využijí v pracovní praxi.

Pro poznání svých možností by během studia uvítali kromě kvalitního kariérního poradce také seberozvojové činnosti. Ocenili by prostor pro sdílení zkušeností se svými vrstevníky nebo staršími studenty a žáky.

Obávají se výše platového ohodnocení na začátku své kariéry. Při současných brigádách a částečných pracovních úvazcích, ve kterých pracují při studiu, mají neadekvátní finanční ohodnocení.

Pro budoucí pracovní život je pro mladé lidi důležitý pocit osobního naplnění a smyslu zvoleného povolání. Rádi by znali nástroje, jak se udržet v dobré duševní kondici. Většina mladých lidí by chtěla klouzavou pracovní dobu nebo možnost zvolit si počet hodin, které odpracují za týden.

Mladí lidé by uvítali předvídatelné chování státu v otázkách důchodové a daňové politiky. V tomto ohledu mají obavy z budoucnosti a pocit nejistoty. Nejistotu pociťují také z celkové ekonomické situace státu.

JAK ZLEPŠIT FORMÁLNÍ A NEFORMÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, ABY PŘIPRAVOVALO MLADÉ LIDI NA BUDOUCÍ TYPY PRÁCE?

Nejpočetněji zastoupenou věkovou skupinou byli na akcích Strukturovaného dialogu mladí lidé ve věku 16–18 let, a to většinou studenti středních škol, což ovlivnilo povahu odpovědí.

Jednoznačně nejčastěji v tomto tématu mladí lidé vyjadřovali potřebu získat praxi už během studia. V odpovědích se lišila forma praxe, kterou by si mladí lidé představovali:

- možnost vyzkoušet si teoretické znalosti v praxi a osvojit se je praktickým použitím;
- praxe a teorie ve škole by měly být v rovnováze a vzájemně se doplňovat;
- obsah učiva by měl být více spjat s praktickým světem a běžným životem;
- více by se měli setkávat se světem praxe – prostředím i lidmi z oboru a jejich zkušenostmi – během studia, často navrhovali debaty s lidmi z oboru ve škole nebo přímo na pracovišti;
- možnost naučit se víc o životě zaměstnance nebo podnikatele (např. placení daní, úvěry, investice,...);
- získat větší přehled o trhu práce, typech zaměstnání.

V souvislosti se vzděláváním zaznívá požadavek po změně vyučovacích metod ve formálním vzdělávání. Mladí lidé by preferovali více logických činností místo těch mechanických. Méně autoritativní přístup učitelů, více prostoru pro kreativitu a modernější metody. Mezi metodami uváděli například školní exkurze, propojení formálního vzdělávání s neformálními mimoškolními aktivitami, skupinovou výuku nebo diskusi.

Uvítali by také možnost sami si sestavit rozvrh hodin, resp. zvolit si předměty, které pokládají za užitečné pro studium svého oboru. Přejí si být lépe motivováni, znát smysl toho, čemu se učí.

Na budoucí zaměstnání mladé lidi připravují také mimoškolní aktivity. Uvítali by větší spolupráci škol s nevládními neziskovými organizacemi. V některých regionech pak také větší dostupnost těchto organizací.

Někteří mladí lidé se také vyjádřili v tom smyslu, že více podpory není třeba, podpora škol je dostatečná. Je ale třeba, aby jednotliví studenti měli větší motivaci a chuť se vzdělávat.

Někteří poukazovali na potřebu zlepšení úrovně technického vybavení, které je v jednotlivých školách nerovnoměrné, a celkové zlepšení financování škol. Uvítali by také větší finanční podporu studijních pobytů v zahraničí.

JAK ZAJISTIT ROVNÉ ZACHÁZENÍ NA PRACOVÍŠTI?

Pro zajištění toho, aby bylo s mladými lidmi rovně zacházeno na pracovišti i na trhu práce, je podle většiny respondentů důležité celkové zlepšení komunikace na pracovišti. Všichni by měli být rovnými komunikačními partnery a vzájemně si komunikačně důvěřovat. To lze zajistit přijetím pravidel na pracovišti.

Většina mladých lidí pokládá za klíčového aktéra zajištění rovného zacházení se všemi mladými lidmi šéfa, nadřízeného. Profesionalita ve vztazích a schopnost rovného zacházení s podřízenými by měla být jedním z důležitých požadavků při výběru vedoucího pracovníka do funkce.

Mladí lidé uváděli potřebu školení vedoucích pracovníků. Ve vztahu nadřízený a podřízený by byla dobré zavést pravidelnou zpětnou vazbu, která by byla provedena prostřednictvím vzájemného hodnocení.

Někteří respondenti uváděli dokonce potřebu pravidelné kontroly vedoucích pracovníků, pracovního prostředí a vztahů na pracovišti, vykonávanou zvenčí. Za velice důležité pokládají mladí lidé dostávat stejný plat za stejné činnosti. K tomu by mohlo přispět obecně rovné, jasné a stejné nastavení pravidel platového ohodnocení a odměn.

Mladí lidé by uvítali kladení důrazu na vytváření přátelské atmosféry na pracovišti, třeba finanční podporou teambuildingu.

Přínosný by byl podle mladých lidí zaměstnanec, který by pomáhal mladým lidem na začátku kariéry. Uvítali by také někoho, na koho by se mohli obrátit, pokud by byl problém v ohledu nerovného zacházení.

Podle některých mladých lidí by bylo přínosné nehodnotit nové zaměstnance podle jejich zkušeností, ale podle jejich pracovního potenciálu.

Mnoho respondentů také uvedlo, že by uvítali lepší přípravu ve škole na to, jak se vyrovnávat s případy nerovného zacházení. Škola by měla mladé lidi také lépe vzdělávat v otázkách asertivity, schopnosti vyjádřit názor, schopnosti být tolerantní a také schopnosti pracovat s chybou. Pomohlo by také mladé lidi více vzdělávat o jejich pracovních právech.

Z některých dotazníků vyplývá, že podle mladých lidí rovnost na pracovišti není možná, alespoň co se týče přístupu k novým mladým zaměstnancům. Z dalších odpovědí také vyplývá, že jsou znevýhodňováni zejména starší lidé.

JAKÁ OPATŘENÍ A KROKY PODNIKNOT, ABYCHOM ZVÝŠILI KVALITU PRÁCE S MLÁDEŽÍ?

Většina respondentů si pojem "práce s mládeží" spojila s formálním vzděláváním, vzdělávacím systémem nebo s kompetencemi učitelů. Z tohoto důvodu se jejich odpovědi, myšlenky a nápady soustředily také na rozvoj práce s mládeží v rámci vzdělávacího systému.

Mladí lidé uváděli, že s rozvojem kvalitní práce s mládeží souvisí hlavně přístup. Aspekt přístupu byl zmiňován v různých rovinách:

- 1) rovný přístup pracovníků s mládeží/učitelů k mladým lidem, ve smyslu vzájemného partnerství. Mladí lidé potřebují prostředí, ve kterém budou bráni jako rovní partneři a ve kterém budou mít jejich názory stejnou váhu, bez ohledu na jejich věk.
- 2) individuální přístup. Je nezbytné vnímat mladé lidi jako jedince, kteří mají odlišné životní zkušenosti a zázemí, problémy a potřeby. Hledají porozumění pro své individuální zkušenosti a schopnosti. Navíc se chtějí rozvíjet v takovém prostředí, ve kterém nebudou odsuzováni pro své chyby, jelikož je vnímají jako přirozenou součást života mladých lidí.
- 3) přístup k modernímu vzdělávání. Mladí by přivítali inovativnější vzdělávací systém, prostor pro další, neformální aktivity nebo využití moderních technologií.

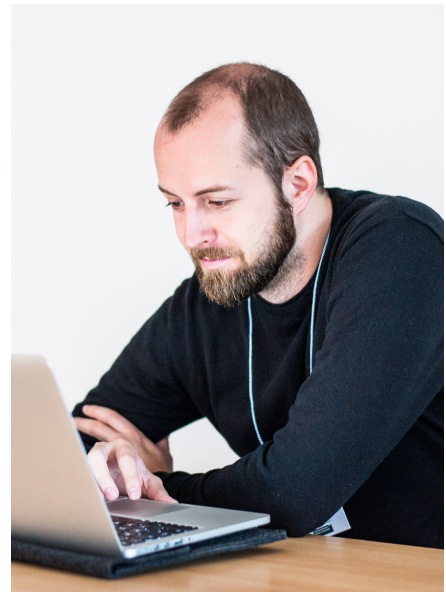
Mezi hodnotami důležitými při práci s mládeží zdůrazňovali důvěru, empatii, svobodu a respekt.

Za problém spojený s prací s mládeží považuje nejvíce mladých lidí nízké financování. Mělo by podle nich být alokováno více finančních prostředků na práci s mládeží. Tento problém zmiňovali především mladí ve věkové skupině 16–18 let.

Dalším důležitým tématem bylo vzdělání pracovníků s mládeží. Mladí lidé vnímají vzdělání jako klíčové kritérium pro kvalitní práci s mládeží. Z tohoto důvodu by mělo být zajištěno odpovídající vzdělání pro pracovníky s mládeží. Současně by měli být pracovníci s mládeží vysoce motivovaní a měli by mít skutečný zájem o práci s mládeží. Mladí lidé chtějí motivované a kreativní pracovníky s mládeží s patřičnou odborností v této oblasti.

Mnoho respondentů také uvádělo, že by součástí práce s mládeží měly být i nové technologie, jelikož žijeme v digitální době, kde jsou digitální kompetence považovány za nezbytné. Práce s mládeží by navíc měla sledovat současné trendy, které ovlivňují život mladých lidí.

Několik mladých lidí ve věku 19–25 zmiňovalo také potřebu propagace práce s mládeží. Spousta mladých lidí se nemá jak dozvědět o možnostech okolo nich. Téma související s propagací je motivace mladých lidí. Ta je vnímána jako klíčový aspekt, který vede ke kvalitní práci s mládeží.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ KOMPETENCE, KTERÉ POTŘEBUJÍ PRACOVNÍCI S MLÁDEŽÍ, ABY MOHLI PODPOROVAT MLADÉ LIDI A PRACOVAT S NIMI

Respondenti identifikovali svá očekávání v rámci dobrovolnictví a neformálního vzdělávání, důležité kompetence pracovníků s mládeží:

- Dobrovolnictví by mělo přinášet pocit štěstí a radosti a činnosti s tím spojené by měly být založené na nezištnosti a pomoci ostatním. Znamená to, že pracovníci s mládeží by měli být schopni vést mladé lidi k těmto hodnotám a podporovat je v jejich snaze pomáhat ostatním lidem, ale i prostředí, ve kterém žijí.
- Mimoškolní a dobrovolnické aktivity by měly umožnit mladým lidem oprostit jejich mysl od každodenní školní rutiny, v určitém smyslu relaxovat a být v prostředí, které je nestresuje a kde je zábava.

- Především ve věkové skupině 16–18 let hledají v mimoškolních aktivitách přátele, socializaci a svou sociální skupinu. Z tohoto důvodu je podle nich nezbytné, aby pracovníci s mládeží byli schopni vytvářet bezpečné prostředí pro mladé lidi.

- Pracovníci s mládeží by měli podporovat mladé lidi v seberealizaci a osobním rozvoji, jelikož mladí věří, že neformální vzdělávání jim poskytne prostor pro jejich rozvoj v oblasti, která je zajímá (v porovnání s formálním vzděláváním). Mladí lidé vidí sami sebe jako individuální osobnosti s rozdílnými potřebami a socioekonomickým pozadím, což by pracovníci s mládeží měli vnímat a být empatictí, tolerantní, trpěliví a měli by být schopni reagovat na různé situace.
- Spousta respondentů by ráda získala větší zájem o současné dění a přehled o něm pomocí neformálního vzdělávání.

Pracovníci s mládeží by jim k tomu měli být schopni poskytnout odpovídající zdroje a aktivity.

- Pracovníci s mládeží by měli mít odpovídající kvalifikaci či vzdělání a mít potřebné oborové znalosti, aby byli schopni pracovat s mládeží. Měli by představovat pro mladé lidi vzor.
- Pracovníci s mládeží by také měli mít schopnost vytvářet prostředí, ve kterém budou mladí lidé rozvíjet své komunikační a organizační dovednosti, schopnost práce v týmu nebo prezentační dovednosti.
- Mladí také by rádi získali prostřednictvím dobrovolnických aktivit schopnost pokory, ochoty, empatie a ohleduplnosti. Pracovníci s mládeží by jim k tomu měli připravovat vhodné aktivity.
- V neposlední řadě, pracovníci s mládeží by měli být kreativní a flexibilní, aby dokázali reagovat na odlišné situace, které se mohou stát ve skupině i jednotlivcům. Také by měli mladé lidi inspirovat, naslouchat jejich názorům a zacházet s nimi rovnocenně.

JAKÁ OPATŘENÍ A KROKY MŮŽEME PODNIKNOT, ABYCHOM ZAJISTILI PŘÍSTUP KE KVALITNÍ PRÁCI S MLÁDEŽÍ PRO VŠECHNY?

I v těchto otázkách mladí lidé propojovali názory na práci s mládeží s názory na neformální i formální vzdělávání.

K zajištění přístupu ke kvalitní práci s mládeží by pomohla podle nich lepší propagace volnočasových aktivit. Práce s mládeží musí být viditelnější a být atraktivní pro současnou generaci mladých lidí. 50 % respondentů nevědělo o místech (kluby, neziskové organizace, neformální aktivity, dobrovolnické příležitosti), kde by se mohli zapojit do mimoškolní činnosti.

Zvýšit se podle mladých lidí musí také finanční podpora práce s mládeží, a to zejména ve venkovských oblastech.

Mladí lidé napříč všemi věkovými skupinami také uváděli mnoho oblastí zájmu, kterým by se chtěli věnovat, ale nenacházejí k tomu příležitosti nebo organizace. Z tohoto důvodu by mělo být více příležitostí, aktivit nebo organizací, které nabízejí mladým lidem skutečně to, co potřebují nebo o co se zajímají. Příkladem oblastí zájmu může být finanční gramotnost, různé měkké dovednosti, péče o duševní zdraví nebo time management.

Větší města nabízejí více aktivit v porovnání s venkovskými oblastmi. V tomto směru by tedy mělo být zvýšeno úsilí a zaměření na mladé lidi s méně příležitostmi, kteří mohou čelit nejrůznějším překážkám (např. socioekonomické překážky, infrastruktura).

04

Příležitosti pro venkovskou mládež

JAKÁ OPATŘENÍ MŮŽEME PODNIKNOT K REALIZACI CÍLE MLÁDEŽE #6 PŘÍLEŽITOSTI PRO VENKOVSKOU MLÁDEŽ?

Pro zachování a zvýšení kvality života mladých lidí ve venkovských oblastech a kvality života ve venkovských oblastech obecně je naprosto klíčové zlepšení dopravy v těchto regionech. Podle mladých lidí je nutné zajistit dostatek autobusových a vlakových spojů mezi vesnicemi a městy i mezi jednotlivými vesnicemi. Nyní mají autobusové spoje velmi dlouhé intervaly.

Mnozí mladí lidé uvádějí jako možnost místo autobusů zajistit finanční příspěvek pro rodiny na cestování autem. To by ale nebylo podle nich šetrné k přírodě. Dopravu šetrnou k životnímu prostředí uvádějí jako jednu z dalších priorit. Podle nich by bylo dobré dopravu celkově zkvalitnit.

Dostupnost základních institucí, obchodů, zdravotní péče, společenského a kulturního vyžití úzce souvisí s problémem dopravy.

Školství: Pro mladé lidi je velkým problémem, že musejí do školy dojíždět. Spádová oblast školy často není spojena dostačující dopravou ve vhodných časech. Ve vesnici, kde žijí, je často k dispozici pouze primární vzdělávání a žáci musejí dojíždět už za nižším sekundárním vzděláváním. Školy v některých regionech jsou podle respondentů nekvalitní a málo vybavené: více financí do oblasti školství a na platy učitelů by pomohlo zlepšit situaci.

Mezi regiony je také různá dostupnost středního vzdělávání. Mladí lidé nemají na výběr dostatek různých studijních oborů, musí se přizpůsobovat nabídce v okolí. Pomohl by vznik integrovaných studijních oborů, vznik škol s více zaměřením se společnými všeobecně vzdělávacími předměty a různými odbornými předměty nebo zvažování změny vzdělávacího systému.

Obchody a služby: ke zlepšení kvality života by přispěl vznik více supermarketů i většího množství malých obchodů na vesnici. Stát by mohl více finančně podporovat podnikatele, kteří by se rozhodli založit obchod. Měl by podporovat i další podnikatele, například pro zřizování kaváren, hospod a dalších míst k setkávání.

Kvalitu života na venkově by pomohla zvýšit dostupnost občanské vybavenosti a služeb. Lidé by nejezdili do měst. Je třeba, aby stát zajistil dostupnější lékařskou péči ve všech oblastech tím, že například dá lékařům na venkově více benefitů. To by mohlo přilákat i více specializovaných lékařů. Na vesnicích je většinou dostupná hasičská služba. Stát by měl ale zvýšit počet policistů v regionech, zvláště v těch, kde jsou vyložené oblasti.

Volný čas: Je třeba zajistit více příležitostí pro trávení volného času. Mladí lidé uvádějí, že mají na venkově málo přátel, protože ti jsou celé dny ve městech (kvůli dopravě, občanské vybavenosti, službám a možnostem trávení volného času). Je třeba založit více komunitních center a míst pro aktivity mladých lidí.

V některých regionech nemají mladí lidé možnost uspořádat žádnou společnou akci. Je třeba podporovat neziskové organizace a organizace pro volný čas dětí a mládeže, aby působily také na vesnicích. Bylo by užitečné nastavení státních a regionálních dotací speciálně pro menší skupiny dětí a mládeže. Přínosný by byl také vznik více sportovišť. Stát i kraje by měly více investovat do kulturního vyžití na venkově a do pestrosti kultury.

Důležitý je lepší přístup k informacím. Je nutné na venkově zajistit kvalitní wi-fi připojení. Přístup k internetu je také klíčový pro možnost pracovat z domova a nedojíždět do města za prací. Je důležité, aby mladí lidé na venkově měli možnost zabývat se i národními a globálními otázkami, např. v debatách, soutěžích, workshopech.

Posilování regionálních tradic by mohlo motivovat mladé lidi, aby neodcházeli do měst.

Někteří respondenti uváděli, že žádné změny ke zkvalitnění života na venkově nejsou potřeba, protože není co zlepšovat. Venkov je podle nich osobitý. Oproti životu ve městě nejsou mladí lidé z venkova vystaveni tolika negativním vlivům.

Zaměstnanost ve venkovských oblastech: Všechny typy zaměstnání jsou podle mladých lidí dostupné na venkově stejně jako ve městech. Mladí lidé na venkově jsou ale omezeni dostupností různých oborů ve vzdělávání. Zejména pak vzdělávání na vysoké škole je v některých regionech nedosažitelné.

Nejčastěji by se mladí lidé chtěli věnovat na venkově zemědělství a chovu zvířat. Rádi by zakládali vlastní firmy, například na produkci mléka či vajec. Někteří uváděli také zahradnictví. K tomu by potřebovali státní dotaci pro nejmenší podnikatele.

Mladí lidé by také chtěli podnikat na venkově v pohostinství a hotelnictví. Založit si penzion, restauraci nebo pekárnu. I tomu je potřeba státní finanční podpora.

Jako další možná zaměstnání uváděli: práci ve školství, zdravotnictví, řemeslnictví, různou manuální práci, práci na poště, sociální práci. Mladí lidé by se chtěli také věnovat rozvoji neformálního vzdělávání. Pokud by jim k tomu stát vytvořil vhodné podmínky, chtěli by pracovat v neziskové organizaci, zejména v organizacích pro volný čas dětí a mládeže. Někteří mladí lidé by se rádi věnovali správě obce: pracovali by na úřadě nebo jako komunální politici.

Další skupina mladých lidí by ale dojížděla do města, protože nevěří tomu, že na venkově bude dostupná práce v oboru, kterému by se chtěli věnovat.

Někteří mladí lidé by potřebovali kvalitní wi-fi připojení. Chtěli by žít na venkově a pracovat z domova jako programátoři, korektoři atd.

JAKÁ OPATŘENÍ JE MOŽNÉ PŘIJMOUT KE ZLEPŠENÍ PODMÍNEK K ŽIVOTU MLADÝCH LIDÍ VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH V SOUČASNÉ DOBĚ?

- zlepšovat aktuální situaci v dopravě, obchodech, vzdělání a službách;
- zlepšovat přístup k informacím;
- podporovat mimoškolní aktivity pro děti a mládež – finančně, nabídkou z měst, podporou místních lidí ve vytváření těchto aktivit;
- podporovat mladé skupiny ve volnočasových aktivitách – podněty ke vzniku, finanční podpora státu;
- zlepšit přístup ke kultuře: finančně přispívat na větší rozsah kulturních akcí, podporovat umělce, aby navštěvovali regiony;
- finančně podporovat podnikání malých podnikatelů v zemědělství, ve službách atd.;
- podporovat setkávání s lidmi z jiných oblastí a z měst;
- zlepšovat životní prostředí investicemi státu a osvětou.

JAKÁ OPATŘENÍ JE MOŽNÉ PŘIJMOUT KE ZLEPŠENÍ PODMÍNEK K ŽIVOTU MLADÝCH LIDÍ VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH Z DLOUHODOBÉHO HLEDISKA?

Z dlouhodobého hlediska je podle mladých lidí vhodné pokračovat v aktivitách podpory dopravy, pracovních příležitostí a dalších věcí uvedených v aktuálních potřebách. Navíc je však vhodné se zaměřit na:

- posilování postavení venkova jako samostatné a svébytné součásti země;
- investovat do zlepšení životního prostředí;
- motivovat mladé lidi finančně k tomu, aby zůstávali na venkově – příspěvky na bydlení, dopravu, dostatek smysluplných pracovních míst;
- většina mladých lidí myslí, že je možné vykonávat stejné zaměstnání ve městě i na venkově. Na venkově existují ale jisté překážky, například v podobě dopravy a nutnosti cestovat do práce, v podobě nedostatku pracovních míst v daném oboru. Je důležité zamyslet se nad rozložením jednotlivých služeb ve státě;
- celkově zlepšit možnosti trávení volného času: podporovat vznik sportovních areálů, kulturních domů, komunitních center. Při financování takových projektů neznevýhodňovat oblasti, kde dostačuje malá kapacita před těmi, kde je kapacita nedostatečná (například finanční příspěvek dostane město, protože tam komunitní centrum potřebuje více lidí – to ale nemůže být jediným kritériem);
- finančně podpořit posilování pozitivního vztahu k regionu;
- zakládat centra a instituce i v jiných místech než ve městech, např. muzea, divadla, kina, knihovny...

1. kritické myšlení
2. mediální gramotnost
3. finanční gramotnost
4. studijní pobyty v zahraničí

Těmto uvedeným tématům se věnovali mladí ambasadoři na akcích, které byly strukturovány jako přednáška nebo workshop s diskusí. K tomu oslovili odborníky na daná témata. Zejména z hlediska gramotností existuje již v České republice mnoho organizací, které se těmto tématům věnují. Některé z těchto organizací jsou však hůře finančně dostupné, a to hlavně pro školy.

V některých regionech, které o tato témata projevily zájem, žijí početné skupiny sociálně znevýhodněných obyvatel. Zejména školy chtěly na těchto tématech spolupracovat. Mají zájem hlavně o témata kritického myšlení a mediální gramotnosti. V současné situaci jsou tyto kompetence potřebné a školy pro ně nemají dostatek prostoru. Zájem byl také o finanční gramotnost. Ukázalo se, že vhodná metoda, jak se učit finanční gramotnosti, je hra.

Studenti v Praze měli zájem o přednášku a debatu o studiu v zahraničí. Ocenili zejména informace o možnosti získání stipendia. Nejlepší způsob, jak jim informace zprostředkovat, je sdělit přímou zkušenost účastníka zahraničního studia. Mladí lidé se při debatě zabývali tím, jak získat stipendium a jaký je pobyt v zahraničí – co je důležité vědět.

06 Doporučení

V OBLASTI ZAMĚSTNÁNÍ PRO VŠECHNY:

V otázce přípravy na pracovní život by mělo být vzdělávacím systémem zajištěno:

- 1) Možnost získat při studiu více praxe, která by napomohla mladým lidem propojit jejich teoretické znalosti s praktickou zkušeností. Díky tomu by měli možnost se lépe připravit na pracovní život.
- 2) Setkávání studentů s lidmi z praxe ve škole i přímo na různých pracovištích, aby byli schopni lépe porozumět realitě jednotlivých profesí a zaměstnání.
- 3) Kromě přípravy na profesní stránku pracovního života také příprava na život pracujícího nebo podnikajícího: zahrnout do systému vzdělávání také praktické dovednosti a znalosti.
- 4) Využívání všech moderních metod vzdělávání a svěření více zodpovědnosti za své vzdělávání do rukou žáků a studentů, například poskytnutím možnosti volby předmětů, díky kterým se budou profilovat, nebo možnosti sestavení vlastního rozvrhu.
- 5) Začlenění znalostí, dovedností a zkušeností získaných při neformálním vzdělávání, při dobrovolnictví a při spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi do výsledků vzdělávání. To by pomohlo podporovat a uznávat mimoškolní aktivity mladých lidí při studiu.

V otázce pracovního života mladých lidí je důležité:

- 6) Zajistit kontinuální a předvídatelné chování státu v otázkách daňové a důchodové politiky. Mladí lidé pocítují nejistotu z měnící se a nesrozumitelné legislativy.
- 7) Více dbát na dodržování rovného zacházení na pracovišti a konkrétně se zaměřit na:
 - a. zlepšení komunikace a nastavení profesionality ve vztazích,
 - b. vzdělávání a na práci s asertivitou a chybou v zaměstnání,
 - c. rozvoj měkkých dovedností v pracovní praxi – např. schopnost vyjádřit svůj názor, být tolerantní.
- 8) Podporovat větší flexibilitu v zaměstnání, co se týče pracovní doby, úvazků, a věnovat pozornost péči o duševní zdraví pracujících.
- 9) Aby měli mladí lidé možnost získat pracovní zkušenosti na placených stážích v České republice i v zahraničí.

V OBLASTI ROZVOJE POTENCIÁLU MLÁDEŽE Z VENKOVSKÝCH OBLASTÍ:

V rámci tohoto bodu bylo identifikováno sedm oblastí, které mladí lidé považují za důležité a vnímají u nich prostor pro zlepšení. Jedná se o následující:

- 1) DOPRAVA: Mladí lidé apelují na zefektivnění hromadné dopravy a dostatek spojů ve venkovských oblastech.
- 2) ŠKOLSTVÍ: Kvalita škol na venkově by se měla zvýšit, stejně tak je zapotřebí zlepšit dostupnost základních a středních škol. Řešením může být vznik integrovaných oborů.
- 3) SLUŽBY A PODNIKÁNÍ: Na venkově by mělo docházet ke zvyšování:
 - a. dostupnosti občanské vybavenosti a služeb;
 - b. podpory lokálních obchodů a malých podnikatelů v zemědělství, obchodě, službách;
 - c. flexibility a možnosti k práci z domova, aby mladí lidé zůstávali na venkově, a nedocházelo k jejich odchodu do měst.
- 4) MIMOŠKOLNÍ AKTIVITY A VOLNÝ ČAS: Ve venkovských oblastech by mělo docházet k:
 - a. vyšší finanční podpoře menších skupin dětí a mládeže, resp. nastavení systému finanční podpory tak, aby na ni dosáhly i malé lokální organizace a spolky v konkurenci s velkými organizacemi;
 - b. motivaci místních k vytváření volnočasových aktivit;
 - c. vytváření prostoru pro mladé lidi – příkladem mohou být sportovní areály, kulturní domy či komunitní centra.
- 5) INFORMACE: Mladí lidé by měli mít rovný přístup k informacím, musí tedy:
 - a. existovat kvalitní a stabilní internetové připojení ve venkovských oblastech;
 - b. vznikat aktivity, které budou zapojovat mladé lidi do regionálních, národních a světových témat.
- 6) KULTURA: Je třeba se zasadit o inkluzivnější přístup ke kultuře ve venkovských oblastech. K tomu by měla napomoci vyšší finanční podpora od státu a obcí.
- 7) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ: Prostřednictvím finančních investic státu by mělo docházet ke zkvalitňování životního prostředí. Dále je nutné zvýšit osvětu v dané problematice ve venkovských oblastech.

V OBLASTI KVALITNÍ PRÁCE S MLÁDEŽÍ.

1) Mladí lidé považují partnerský a individuální přístup ve formálním vzdělávání za klíčový, proto by měl být neustále různými prostředky rozvíjen.

K tomu je třeba:

- a. apelovat na vedení škol, aby podporovalo a rozvíjelo právo žáků a studentů na participaci ve smyslu § 21 školského zákona;
- b. aktualizovat patřičné právní rámce v zákonech o obcích a krajích, aby bylo podpořeno právo fungování a propojování žákovských samospráv a parlamentů;
- c. zaměřit se na roli učitele jako průvodce vzděláváním;
- d. dlouhodobě podporovat rozvoj měkkých dovedností ve formálním vzdělávání;
- e. apelovat na vedení škol, aby do výuky zavedly diskusi na téma školního psychologa a role pomoci v obtížných situacích. Školy by měly vytvářet přátelské prostředí pro psychické zdraví žáků a studentů, umožňující destigmatizaci této problematiky;
- f. zefektivnit a rozšířit dostupnost kariérního, psychologického a preventivního poradenství;
- g. zaměřit se na práci s chybou jakožto prostředkem pro zlepšení a rozvoj i jako prostředkem k učení.

2) K tomu, aby byl nadále a rychleji inovován vzdělávací systém a aby vyhovoval soudobým potřebám a nárokům, je třeba:

- a. podporovat rozvoj digitálních kompetencí u pedagogických pracovníků a pracovníků s mládeží;
- b. více apelovat na využívání moderních výukových metod ve všech typech škol;
- c. podporovat využívání nových technologií ve školství a podporovat propojení vzdělávacího systému s možnostmi kulturního a kreativního průmyslu ve formální i neformálním vzdělávání například s herními a softwarovými vývojáři, filmovou produkcí apod.;
- d. více investovat do rozvoje formálního vzdělávání.

3) Dobrovolnictví je vnímáno jako druh odpočinku, psychohygieny, ale i socializace, seberealizace a osobního rozvoje. Pro jeho podporu je zapotřebí:

- a. revidovat přijímací řízení na střední a vysoké školy s ohledem na dobrovolnické aktivity uchazečů;
- b. zakotvit v zákoně absolvovanou dobrovolnickou (adekvátní) praxi jako započitatelnou součást při stanovování nástupního platu;
- c. prosadit zákon o dobrovolnictví;
- d. zatraktivnit dobrovolnictví pro sociálně znevýhodněné formou systému úlev a výhod.

4) Aby byl zlepšen přístup ke kvalitní práci s mládeží a jejímu financování, mělo by dojít k:

- a. zvýšení finančních prostředků alokovaných na práci s mládeží a její propagaci, a to zejména ve venkovských oblastech;
- b. rozvoji práce s mládeží, která bude reagovat na poptávku a potřeby mladých lidí – např. oblast technologií, finanční gramotnost, měkké dovednosti či duševní zdraví.

STRUKTUROVANÝ DIALOG S MLÁDEŽÍ

NÁRODNÍ PRACOVNÍ SKUPINA

Zprávu zpracovali: Michaela Doležalová,
Jan Husák, Zuzana Wildová

Fotografie: archiv NPS SD

www.strukturovanydialog.cz

Národní pracovní skupinu pro Strukturovaný dialog s mládeží koordinuje Česká rada dětí a mládeže. Projekt je spolufinancován programem Erasmus+ Evropské unie a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Za obsah sdělení odpovídá výlučně autor. Sdělení nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

